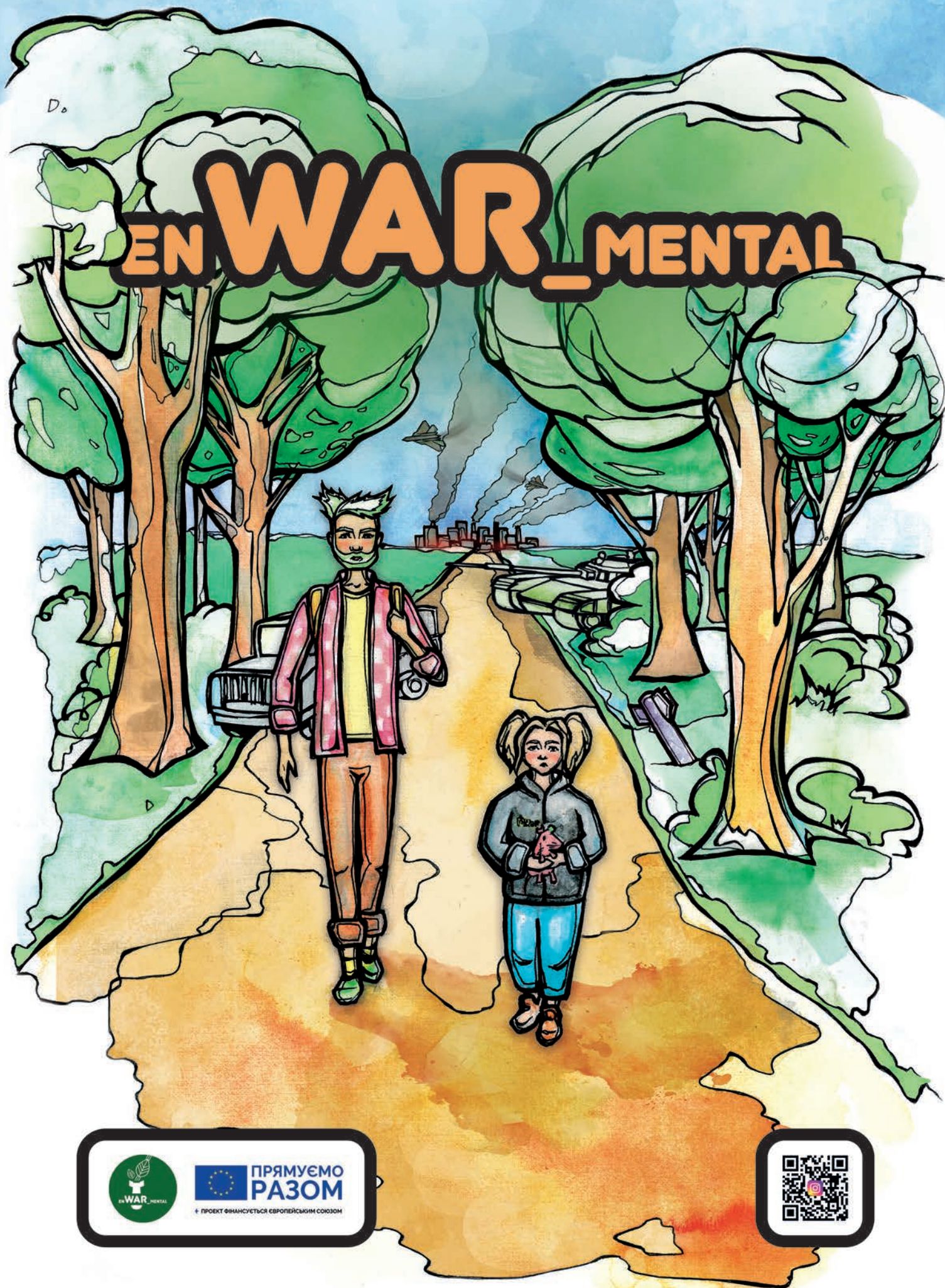

КОМІКС ПРО ЕКОЛОГІЧНІ НАСЛІДКИ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

EN WAR_MENTAL

ПРЯМУЄМО
РАЗОМ

ПРОЕКТ ФІНАНСУЄТЬСЯ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

ПРО ПРОЕКТ

З 24 лютого 2022 року в українців виникає потреба у глибокому розумінні захисту навколишнього середовища, яке безпосередньо страждає від російської агресії. Мета нашого проєкту - підвищити освіченість молоді щодо впливу російської агресії на екосистеми в Україні. enWAR_mental реалізовується у кількох етапах: інформування щодо екоцидів, спричинених російською агресією, в Україні, вивчення досвіду Німеччини та Бельгії щодо відновлення демілітаризованих територій, створення відео щодо наслідків воєн 21 століття у світі, проведення конкурсу плакатів про руйнівний вплив війни та повоєнне відновлення екосистем.

Ви тримаєте у руках завершальний етап проєкту - комікс, який емоціями та вустами героїв, розповідає про головні аспекти екологічного фронту. Брат та сестра, Юрко та Мирослава, тікають від війни, намагаючись знайти прихисток у лісах Київщини, сумують за пораними полями Чернігівщини, бачать на власні очі звірства проти тварин на Харківщині, минають забруднені води Донеччини та Луганщини, дізнаються про втрати заповідних територій на Херсонщині, з неба відзначають зруйнованість ландшафтів Запоріжжя. Під час мандрівки діти війни знайомляться із героями-символами та образами найкривавішої війни XXI століття, які є уособленням сміливості та стійкості українського народу.

Команда проєкту висловлює подяку Йонасу Шмідту, Себастьяну Шеферу, Лесі Дегтярьовій, Ніці Крацашвілі, Нільсу Штаніку за всебічну підтримку у реалізації задуму та підтримки ідей enWAR_mental.

В рамках проєкту було проведено конкурс плакатів. У ньому взяли участь понад 50 учасників з 14 областей України, віком від 14 до 34 років. Серед них було обрано трьох переможців:

**1 МІСЦЕ
ПОЛІНА
КРАВЧЕНКО**

**2 МІСЦЕ
УЛЬЯНА
ПЕРЕДЕРІЙ**

**3 МІСЦЕ
ОЛЕКСАНДРА
СІКОРА**

Проект «enWAR_mental» здійснюється за підтримки Європейського Союзу в рамках стипендіальної програми ЄС для лідерів громадянських суспільств країн Східного партнерства.

Опубліковані матеріали відображають позицію команди проєкту і не обов'язково відображають позицію Європейського Союзу.

ГЕРОЇ

ЮРКО

15-річний киянин, брат Мирослави

МИРОСЛАВА

7-річна киянка, сестра Юрка

БАБА НАДЯ

збірний образ сміливих українських жінок

ПЕС ПАТРОН

пес-сапер, талісман чернігівських піротехніків

ВОЛОНТЕР ЕКОПАРКА

збірний образ ековолонтерів, які рятують тварин від війни

ПРАЦІВНИК ЗАПОВІДНИКА «АСКАНІЯ-НОВА»

збірний образ працівників-природничків, які допомагають тимчасово окупованим заповідним територіям

ПЕРЕГУЗНЯ

один із рідкісних видів, які втратили середовище існування внаслідок війни

ШАПКА ГУРТУ «КАЛУШ»

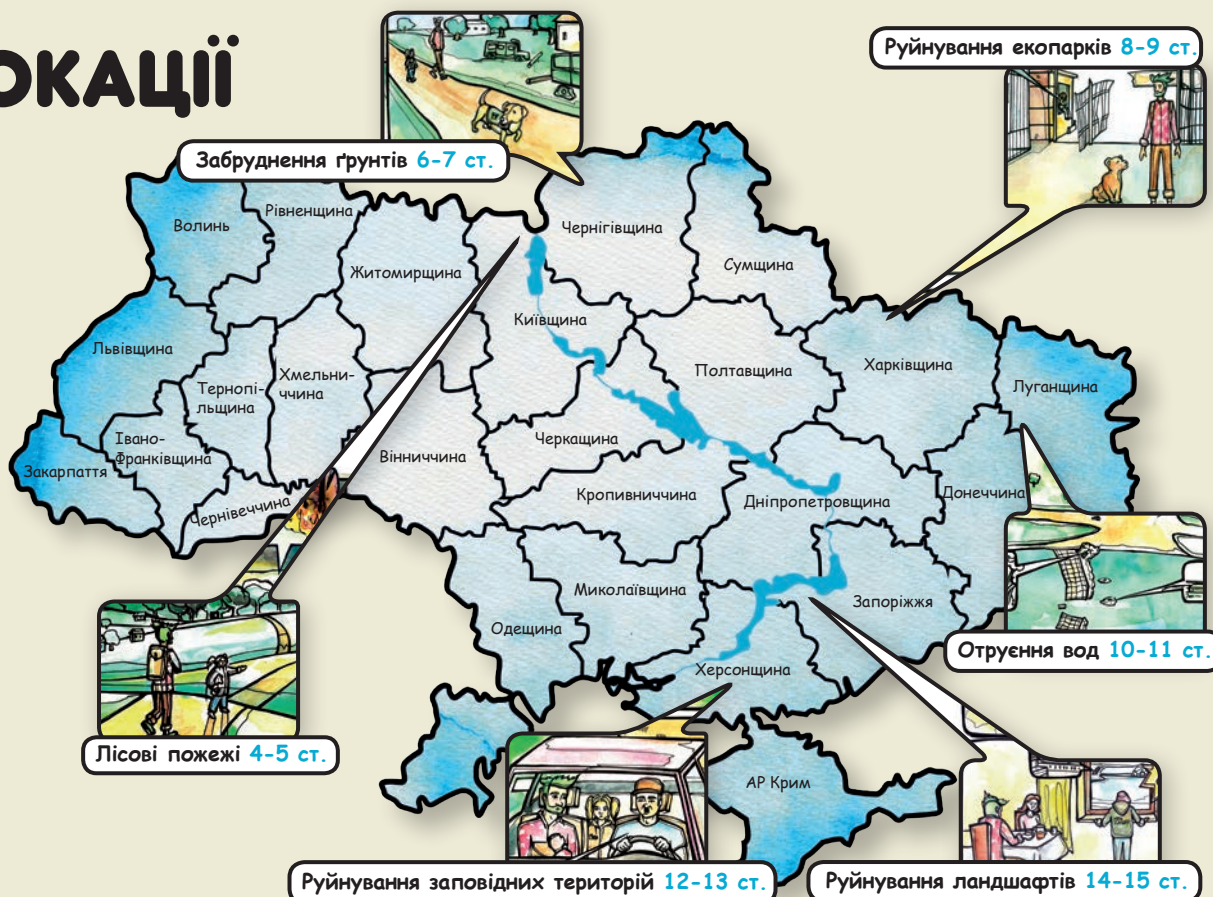
символ незламності культурного фронту переможця Євробачення-22

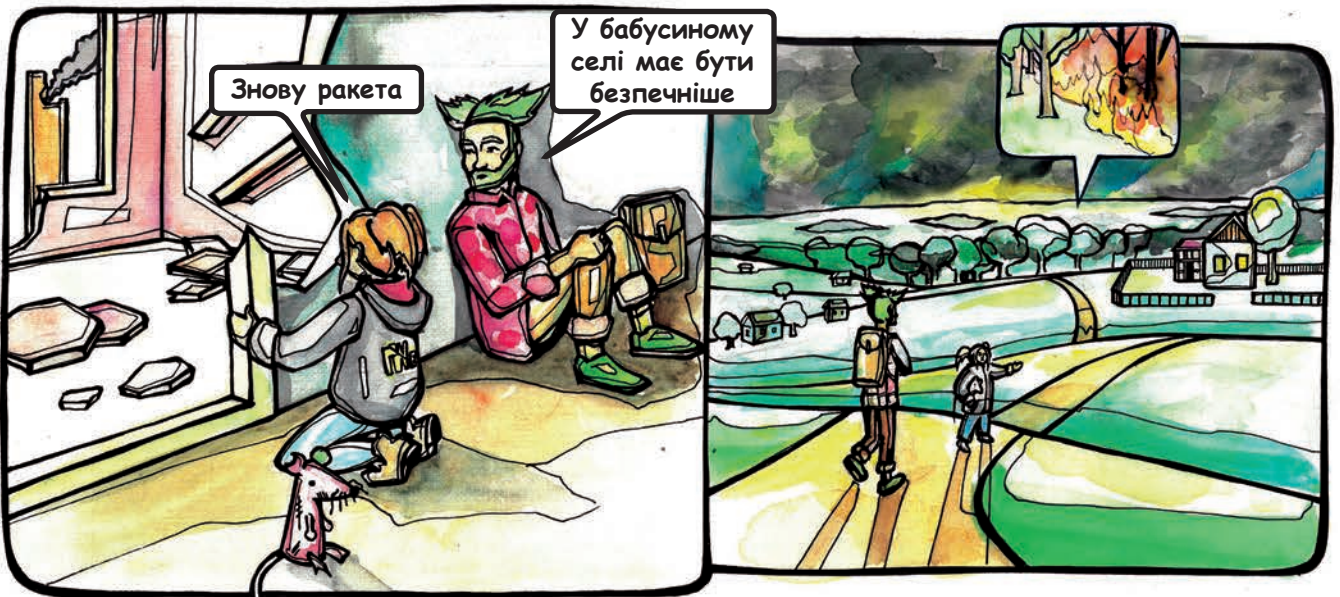

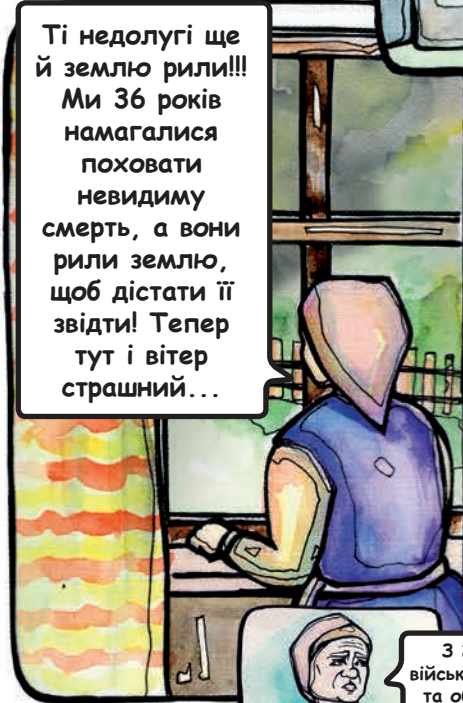
«ПРИВИД КИЄВА»

збірний образ пілотів-асів 40-ої бригади української тактичної авіації

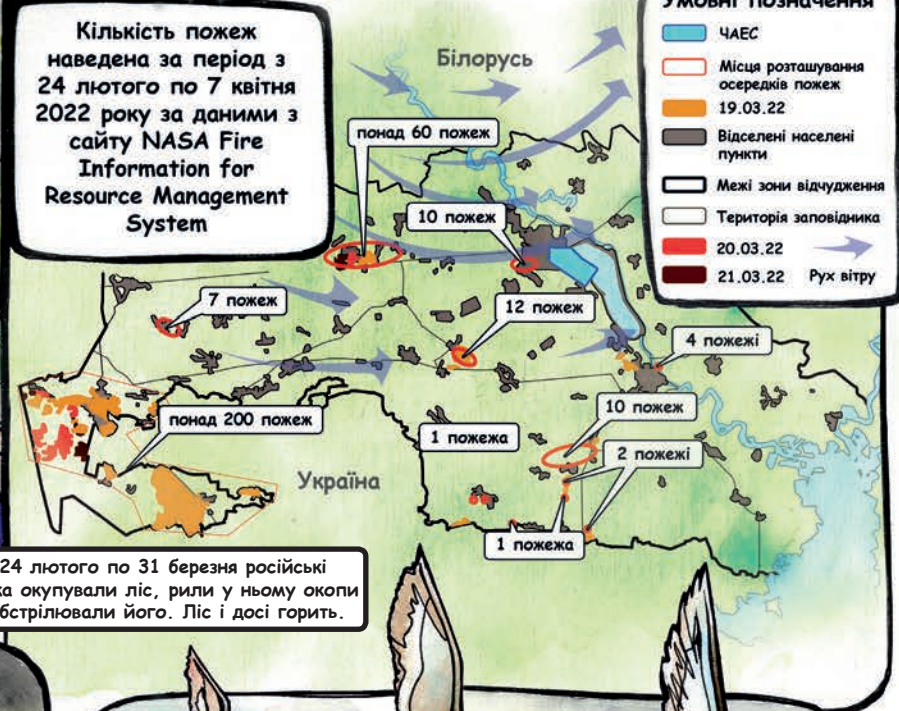
ЛОКАЦІЇ

Кількість пожеж наведена за період з 24 лютого по 7 квітня 2022 року за даними з сайту NASA Fire Information for Resource Management System

З 24 лютого по 31 березня російські війська окупували ліс, рили у ньому окопи та обстрілювали його. Ліс і досі горить.

Я ще ніколи не бачила
маленької пшенички зблизька!

У пшенички рани...

Напевне, через дуже
багато років. Не плач,
малеча, все минає.

Великі рани. Юрку, а
вони скоро загояться?

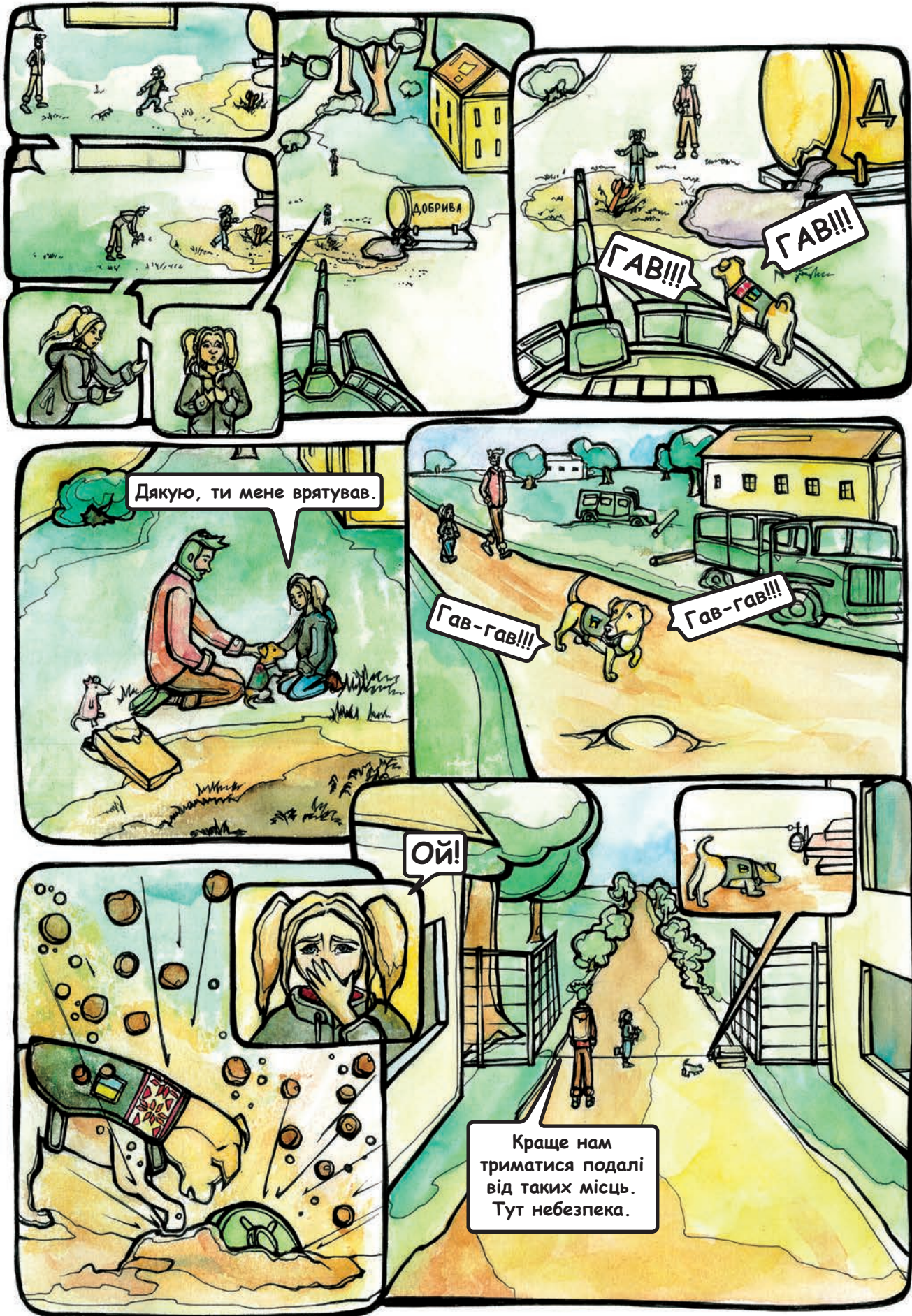

Ох...

І так
скрізь?

Там, де були
бої, так.

Здається, ми тут самі.

Що це ви тут робите, га?

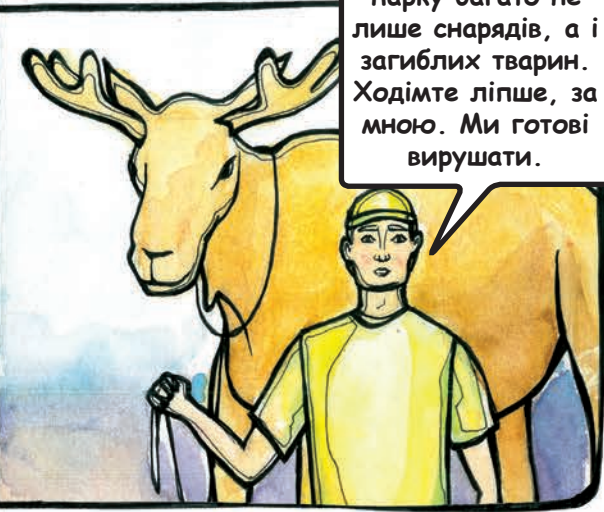
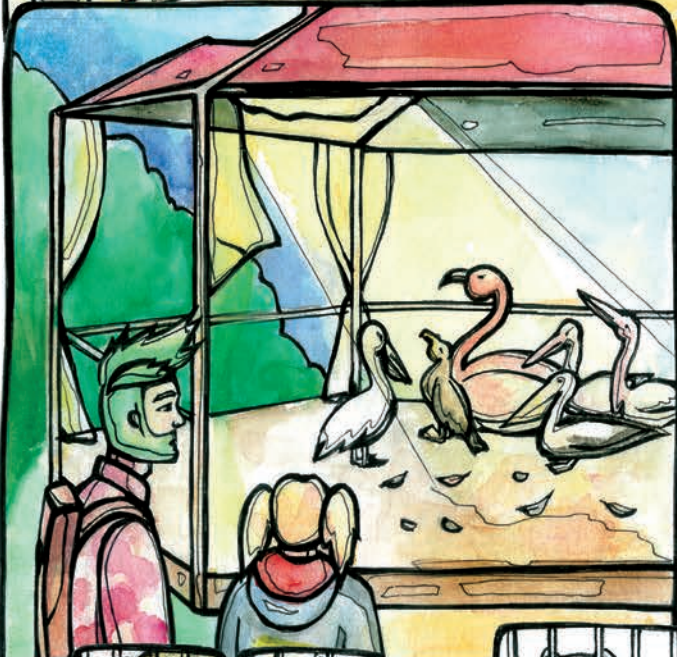
Не бійтеся, воно ручне. Мало поїхати до Африки, але війна завадила... А зараз ми взагалі евакуюємо всіх, кого вдасться. Лишайтеся тут. Нікуди не ходіть, обстрілами зруйновано клітки і багато тварин розійшлися по парку. Вони налякані, деякі травмовані. Ми вас відвеземо у безпечніше місце.

Ще одна «дитина війни». Його батьків було убито іншим снарядом 2 дні тому.

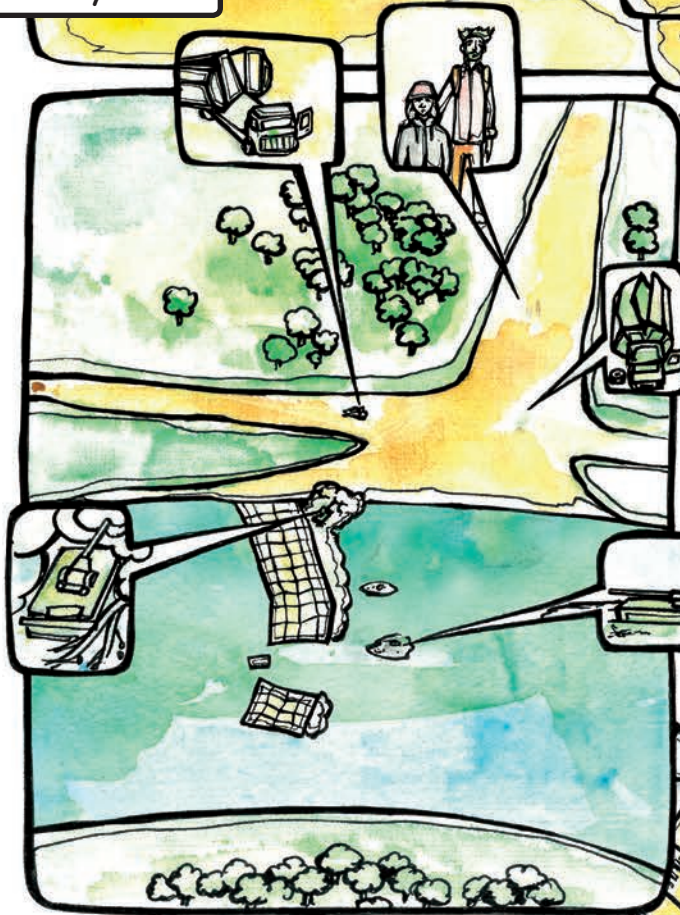

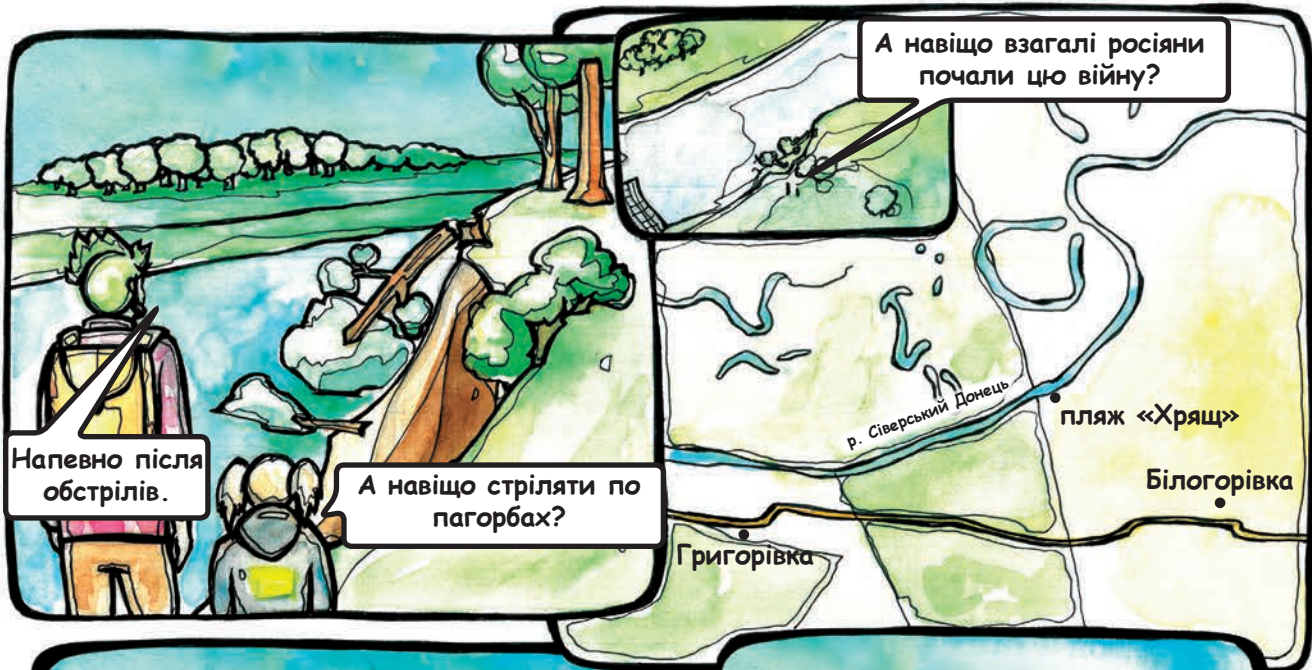
Я ж говорив - нікуди не йдіть! На території парку багато не лише снарядів, а і загиблих тварин. Ходіть краще, за мною. Ми готові вирушати.

А як же він?!

На жаль частину великих звірів доведеться залишити. Їх небезпечно транспортувати. А старі тварини взагалі можуть не пережити поїздки під обстрілами.

А навіщо взагалі росіяни почали цю війну?

Напевно після обстрілів.

А навіщо стріляти по пагорбах?

Сподіваюся колись тут знову буде гарно

Юрко, а перед вторгненням росіян я мріяла про свій акваріум із золотою рибкою, назвала б її Немо, як у мультику.

А ще я дуже хочу на море. Так скучила за ним синім-синім.

На морі зараз не ліпше: там гинуть дельфіни та плавають протикорабельні міни.

Нічого, мала, ми ще не раз сходимо із дідусем на рибалку на наші прекрасні річки, поїдемо на море, і акваріум у тебе обов'язково буде. Ти смілива, ти заслужила на свого Немо!

Остання...

Ви що тут робите?
Ану, сідайте бігом.
Тут зовсім поруч
росіяни окопалися.

Дядьку, навіщо
стільки сіна?

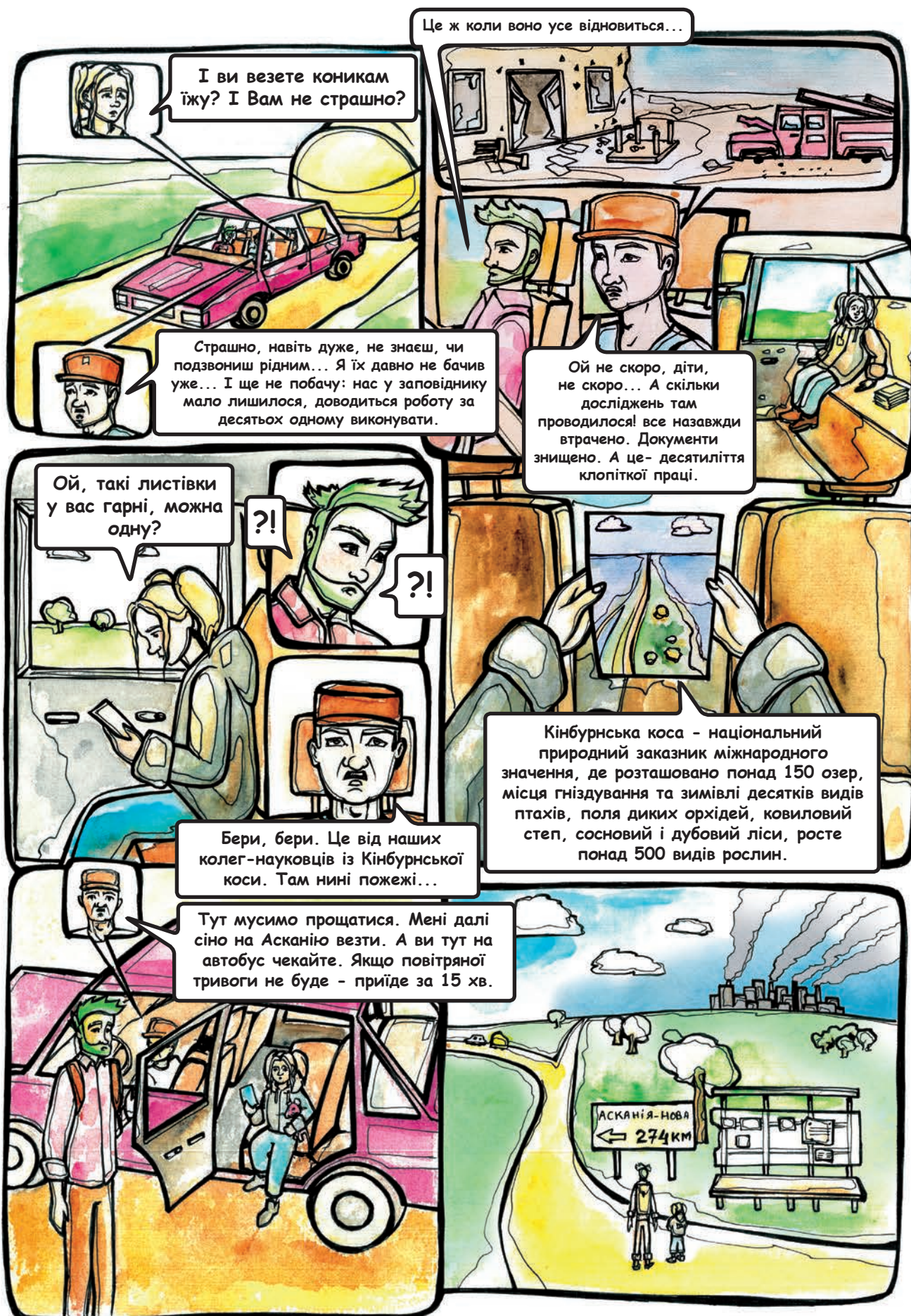
Це люди внески робили для
коней Пржевальського, що у
заповіднику «Асканія-Нова»,
знаєте такий?

Ні...

Так, у школі
багато про цей
регіон розповідали:
і про заповідники,
і про Рожеве озеро,
і про пустелю...

Я сам з Олешок, онуки на
екскурсії до Олешківських
пісків ходили, пів року
вдома не був...

Це ж коли воно усе відновиться...

І ви везете коникам їжу? І Вам не страшно?

Страшно, навіть дуже, не знаєш, чи подзвониш рідним... Я їх давно не бачив уже... І ще не побачу: нас у заповіднику мало лишилося, доводиться роботу за десятьох одному виконувати.

Ой не скоро, діти, не скоро... А скільки досліджень там проводилося! все назавжди втрачено. Документи знищено. А це - десятиліття клопіткої праці.

Ой, такі листівки у вас гарні, можна одну?

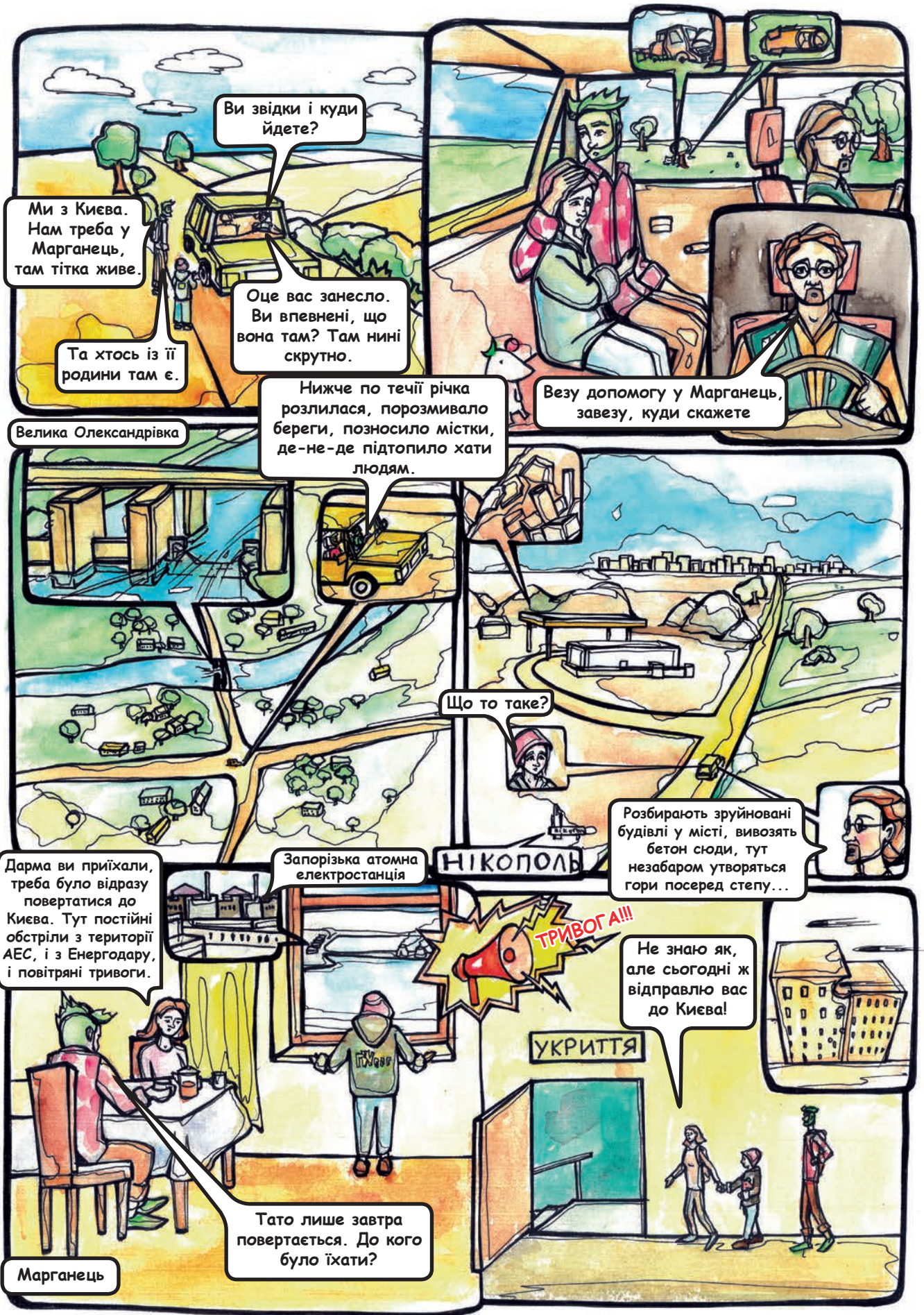

Кінбурнська коса - національний природний заказник міжнародного значення, де розташовано понад 150 озер, місця гніздування та зимівлі десятків видів птахів, поля диких орхідей, ковиловий степ, сосновий і дубовий ліси, росте понад 500 видів рослин.

Бери, бери. Це від наших колег-науковців із Кінбурнської коси. Там нині пожежі...

Тут мусимо прощатися. Мені далі сіно на Асканію везти. А ви тут на автобус чекайте. Якщо повітряної тривоги не буде - приїде за 15 хв.

Асканія-Нова
← 274 км

Ви звідки і куди йдете?

Ми з Києва. Нам треба у Марганець, там тітка живе.

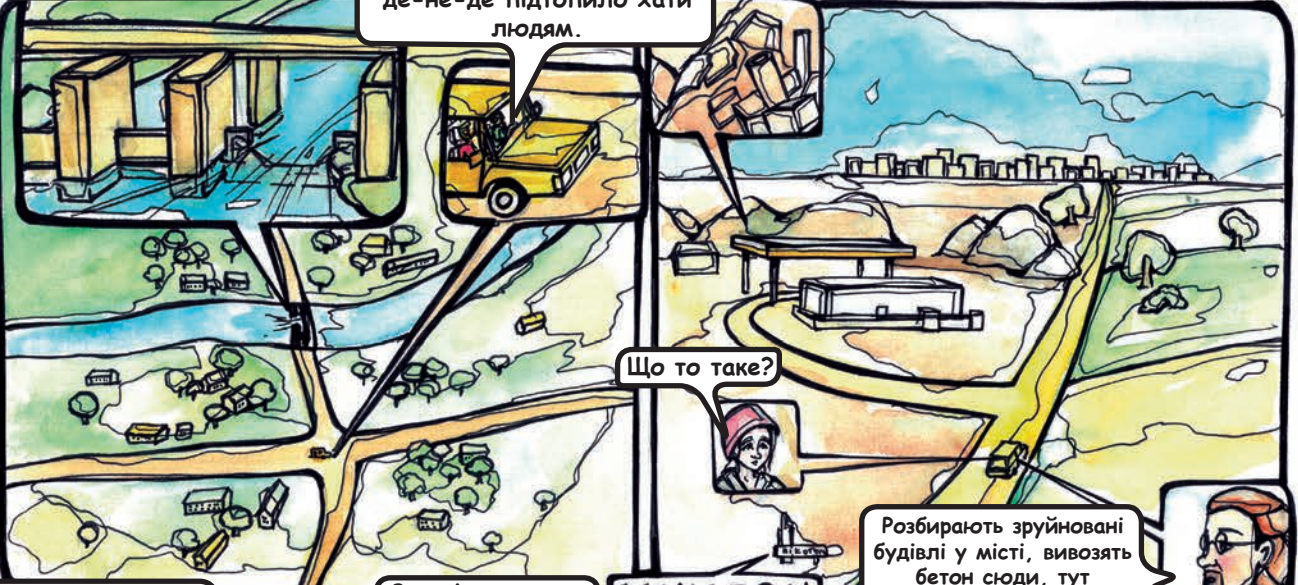
Та хтось із її родини там є.

Оце вас занесло. Ви впевнені, що вона там? Там нині скрутно.

Нижче по течії річка розлилася, порозмивало береги, позносило містки, де-не-де підтопило хати людям.

Велика Олександрівка

Везу допомогу у Марганець, завезу, куди скажете

Що то таке?

Розбирають зруйновані будівлі у місті, вивозять бетон сюди, тут незабаром утворяться гори посеред степу...

Дарма ви приїхали, треба було відразу повертатися до Києва. Тут постійні обстріли з території АЕС, і з Енергодару, і повітряні тривоги.

Запорізька атомна електростанція

НІКОПОЛЬ

Не знаю як, але сьогодні ж відправлю вас до Києва!

Марганець

Тато лише завтра повертається. До кого було їхати?

УКРИТТЯ

Вони малі - помістяться, але сидітимуть як миші.

КОМАНДА

НАТАЛІЯ ЯРОШЕНКО **ЗАСНОВНИЦЯ ПРОЄКТУ**

У мене була мрія - створити графічну історію, яка пов'язувала б екозвички з глобальними наслідками. Підтвердження про отримання стипендії від Європейського Союзу надійшло 21 березня, майже за місяць від початку повномасштабного вторгнення. Поточна ситуація внесла корективи, - і ось він, продукт нашої взаємодії, який говорить трьома мовами, цифрами і фактами з українцями, які адвокатують проблему екоцидів, спричинених окупантами в Україні.

ІРИНА РОМАНУХА **МЕНЕДЖЕРКА ПРОЄКТУ**

Даний проєкт є логічним продовженням нашого із Ярошенко Наталією проєкту Green office, де ми розробили і протестували серед студентів трекер екозвичок. Вважаю, що проєкт на часі саме тому, що війни ніколи не затихають на Землі. Сьогодні війна опинилась у центрі Європи. Ми прагнемо показати згубність військових дій для довкілля, природа, хоч і відновлюється, але ніколи не стає такою, як раніше; донести до широкого загалу, що екосистеми значно чутливіші до дій людини, аніж здається. Людям не слід забувати, що їхні дії можуть руйнувати наш спільний дім – Землю.

ДАРИНА ЛИННИК **КОМУНІКАЦІЙНА МЕНЕДЖЕРКА**

Упродовж більше ніж трьох років я цікавилася сферою екоактивізму та збереженням навколишнього середовища. Через початок повномасштабного російського вторгнення нашій команді довелося завершити проєкт, який популяризував екозвички, і ми почали працювати на інформаційному фронті, поширюючи інформацію про вплив війни на довкілля України. enWAR_mental – це наш спосіб протистояти російській агресії, говорячи про те, що болить. Ми прагнемо показати міжнародній спільноті всі ті злочини росії проти довкілля, щоб надалі такого не допустити.

ЯРИНА КАТОРОЖ **ІЛЮСТРАТОРКА, ДИЗАЙНЕРКА**

Минулоріч я вже працювала над створенням ілюстрацій в історії про корисні екологічні звички. Тож малювання коміксу enWAR_mental стало для мене своєрідним «підвищенням» в цій темі. Складнішим і більш відповідальним, адже за барвистими кадрами історії тепер повсюдно - війна. enWAR_mental - це особлива призма, крізь яку ми намагаємось показати якомога більшої кількості людей жахи вторгнення росіян до України. Робота над коміксом була емоційною і часом складною, але я вдячна за цей досвід.